

FOLK OM HAMMERSBORG

Hovedfunn fra arbeid med sosial bærekraftig utvikling i området

Byantropologene

Februar 2026

BAKGRUNN

Dette dokumentet er en kortversjon og syntese av Byantropologene sitt sosiokulturelle innsiktsarbeid i Hammersborgområdet gjennomført i perioden 2024–2025. Det bygger på erfaringer og funn fra arbeidet med Hammersborgkvartalet og Grubbegata 14.

Arbeidet med Grubbegata 14 er gjennomført på oppdrag fra Grubbegata 14 AS, med mål om å utforske hvordan næringsbygget kan utvikles i tråd med Futurebuilts kriterier for sosial bærekraft. Arbeidet med Hammersborgkvartalet er gjennomført på oppdrag fra Höegh Eiendom, og omfatter en sosiokulturell stedsanalyse som supplerer eksisterende kunnskapsgrunnlag med kvalitative innsikter om bruk, behov og lokale kvaliteter.

Syntesen er sammenstilt på bestilling fra OMA i forbindelse med Oslo Urban Week 2026, som finner sted nettopp på Hammersborg. Formålet er å løfte fram overordnede innsikter om området og peke på hvordan videre utvikling kan styrke sosial bærekraft, lokal forankring og samspill med nabolaget.

Avslutningsvis presenteres anbefalinger for videre utvikling av Hammersborgområdet. Disse retter seg både mot framtidig utbygging og mot hvordan OUW kan gjennomføres på en måte som forankrer arrangementet lokalt og bidrar positivt til området og nabolaget.

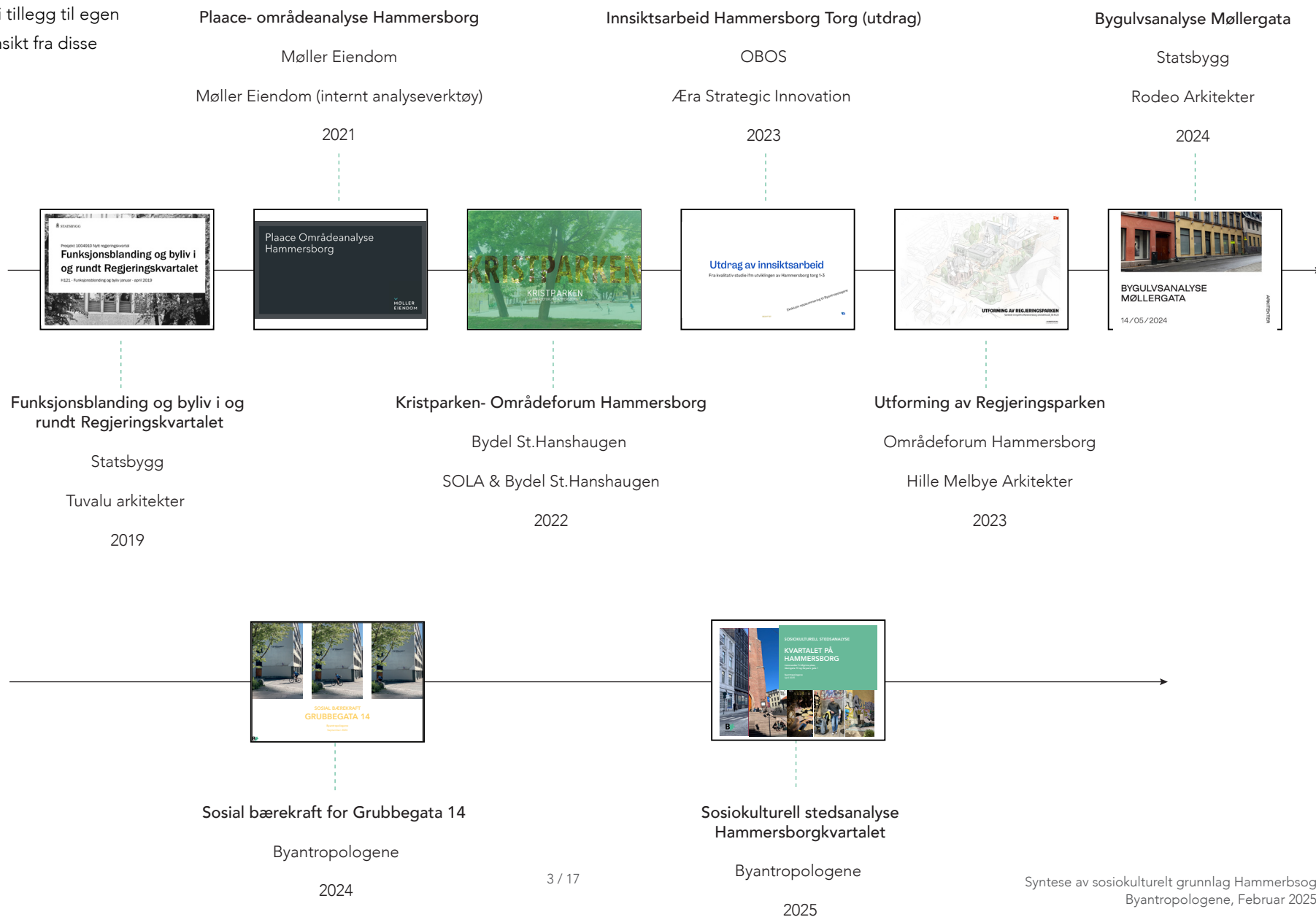

Kontaktperson
Catharina Sletner
+47 916 33 581
catharina@byantropologene.no

www.byantropologene.no

GRUNNLAGSDOKUMENTER

Våre analyser bygger i tillegg til egen datainnsamling på innsikt fra disse dokumentene.

PERSPEKTIVER

Gjennom vårt arbeid på Hammersborg har vi arbeidet for å forstå stedet gjennom ulike grupper og aktørers øyne. Menneskene vi har snakket med kan i hovedsak oppsummeres i disse hovedgruppene:

Beboere

Beboere som leier og eier, studenter, unge voksne, familier og pensjonister. Stedsidentitet knyttet til Hammersborg som et hjem, opplevd trygghet, nabolagstilbud og funksjoner, sosialt liv m.m.

VGS-elever

Skolevei, behov for innendørs og utendørs arealer i og utenfor skoletid, opplevd trygghet, mobilitet og kollektivtransport.

Næringsdrivere og ansatte

Frisører, Frelsesarmeen, Kirkens Nødhjelp, gjester og ansatte ved Trafalgar pub. Innsikt om områdets attraktivitet for å drive næring, hverdagsbruk knyttet til jobb, lunsjpauser etc, ferdsel i området og opplevd trygghet m.m.

VÅRE METODER

Byantropologenes undersøkelser har hatt fokus på menneskene som bor, jobber, går på skole og ferdes i området. Vi har benyttet kvalitative metoder tilpasset stedet og personene for å oppnå innsikt fra ulike sosiale perspektiver. Vi har særlig arbeidet for å få frem stemmer fra personer som vanligvis ikke oppsøker utviklingsprosesser, ved å treffe dem i deres omgivelser og på deres premisser.

Dokumentanalyse

Deltakende observasjon
og samtaler
med lokale aktører

Verksted med elever fra
Edvard Munch Vgs og
Oslo By Steinerskole

Dybdeintervjuer med
beboere

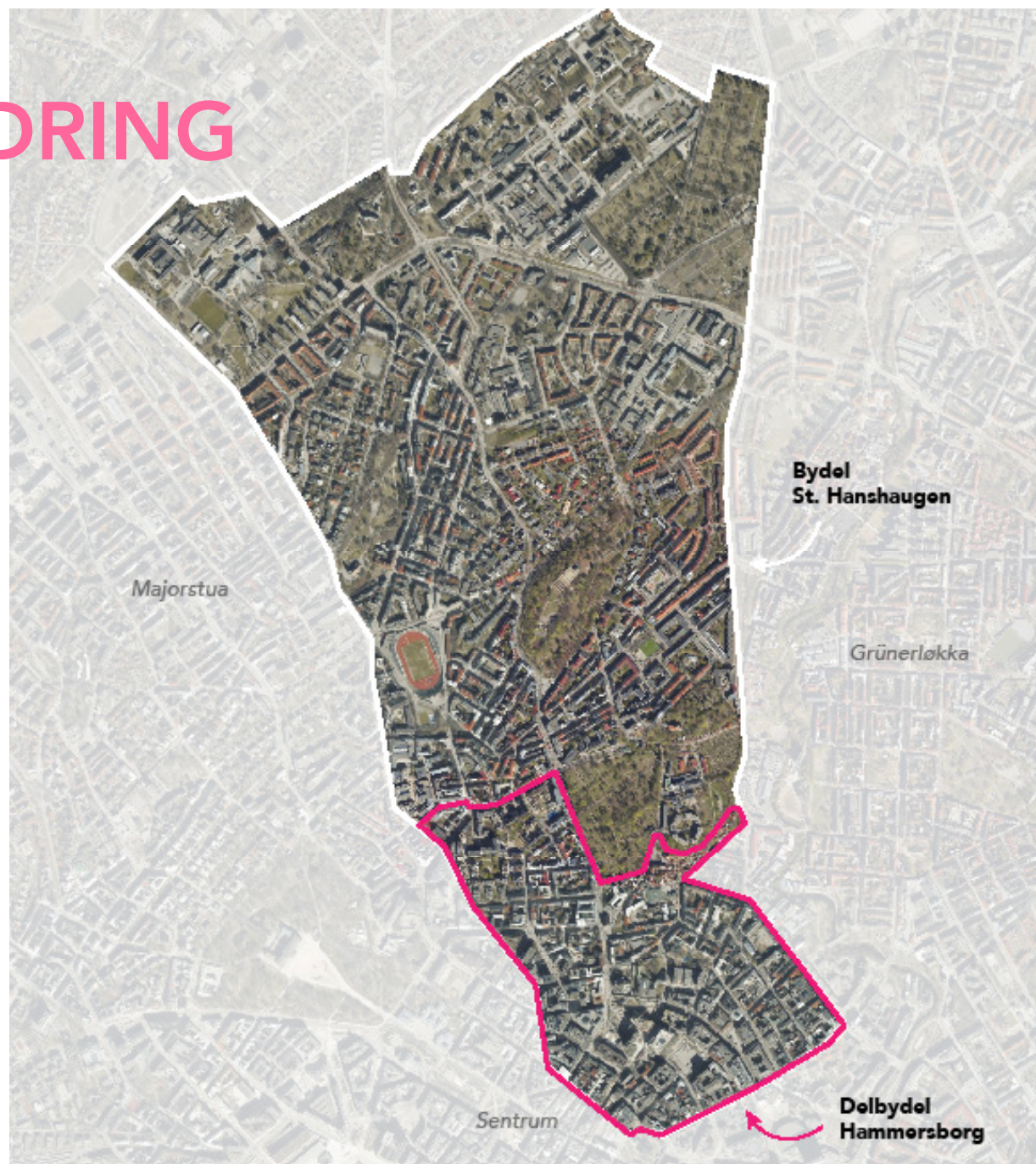

Samtaler med folk i
området

EN DELBYDEL I ENDRING

Hammersborg preges av mange fysiske endringer, og vil i de kommende årene få nye tilskudd av kulturtilbud, næringsbygg og uteområder. Nabolagsundersøkelser gjort av blant annet SOLA i forbindelse med oppgradering av Kristparken, viser at området oppleves dødt og utrygt utenfor arbeidstid (SOLA 2020). Samtidig ser vi at Hammersborg de siste årene har hatt en oppblomstring av bygulvsliv i form av flere kaféer og uteserveringer i Fredensborgveien i øst. Regjeringskvartalet vil med stor sannsynlighet få en sterk effekt på bylivet i hele området, men byggene her er i hovedsak rettet mot arbeidende og besøkende ved departementene. Den planlagte regjeringsparken skal ha fokus på rolige aktiviteter som piknik og sitteområder som skal innby til ro og ettertanke med henblikk mot minnene fra terrorangrepet 22. juli 2011 (Statsbygg 2024).

Illustrasjonen til høyre er fra Byantropologenes sosiokulturelle stedsanalyse for Hammersborgkvartalet, utarbeidet for Høegh eiendom 2025

FOLK OG TALL

Hammersborg er en av fem delbydeler i Bydel St.Hanshaugen.

Området består av ni grunnkretser (roder) og dekker et areal på cirka 600m² (SSB, 2025).

Det nye regjeringskvartalet i området skal huse 4.100 ansatte.

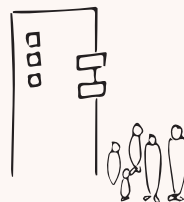
ca. 40 000 innbyggere

i bydel St.Hanshaugen, med hovedvekt av unge voksne og aleneboere

ca. 8 600 innbyggere

i delbydelen Hammersborg

ca. 30 000 ansatte

i delbydelen Hammersborg, hvorav 1/3 er innpendlere fra andre kommuner.

5 500 boliger

i delbydelen Hammersborg, hvorav 98% er leilighetsbygg eller lignende.

Nøkkeltall fra området.

SOSIAL INFRASTRUKTUR

Kartet viser den eksisterende sosiale infrastrukturen i området. Med sosial infrastruktur mener vi de fysiske og organisatoriske strukturene som støtter velferd, sosial inkludering og livskvalitet i et samfunn. Dette inkluderer offentlige og private tjenester, institusjoner og møteplasser som legger til rette for sosialt samspill, helse, utdanning og omsorg.

Området har flere kirker og skoler, mens det er lengre gangavstand til parker og lavterskel fritidstilbud og hengesteder.

Illustrasjonen til høyre er fra Byantropologenes sosiokulturelle stedsanalyse for Hammersborgkvartalet, utarbeidet for Høegh eiendom 2025

VÅRE HOVEDFUNN

“BYGGEPROSJEKTET SOM ALDRI TAR SLUTT”

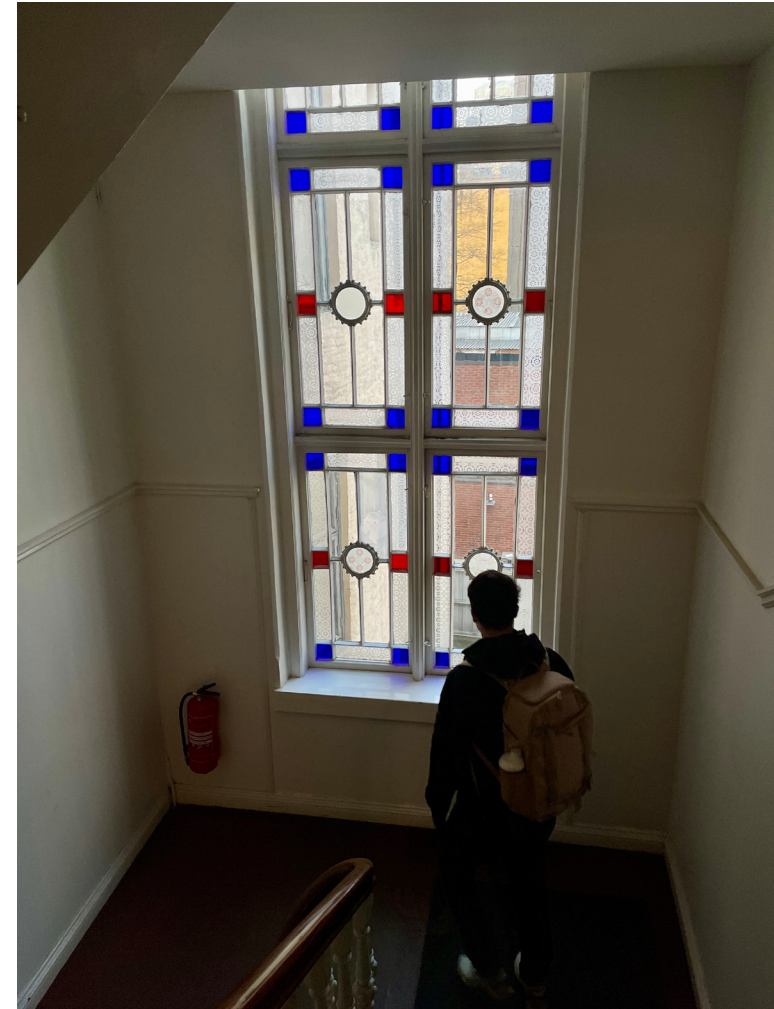
Området rundt regjeringkvartalet er preget av langvarige byggeprosjekter siden 22. juli 2011, noe som skaper støy, omveier og praktiske utfordringer for både beboere og næringsdrivende. Mange opplever manglende informasjon og føler at beslutninger tas uten hensyn til dem som bor og jobber der. Usikkerhet og frustrasjon preger hverdagen, særlig for dem som er avhengige av forutsigbarhet og god tilgjengelighet.

Trafikk- og gangmønstre i Akersgata er stadig i endring som følge av byggeprosjekter i området.

HAMMERSBORG SOM HJEM

Beboere vi snakker med opplever at utviklingen som skjer i området ikke tar på alvor at det faktisk er et område med mange fastboende, både som eiere og leietakere (hovedvekt av de siste). Området preges av høy andel leieboliger og stor gjennomtrekk, særlig blant unge voksne. Mange leiligheter leies ut som kollektiv, noe som kan gjøre området mindre egnet for barnefamilier – en utfordring som forsterkes av manglende skoletilbud og økende trangboddhet. Samtidig trekkes romslige og sentrale leiligheter frem som en viktig grunn til at noen blir boende, men flere uttrykker bekymring for at større boliger stadig oftere omgjøres til små hybler, noe som kan svekke bomiljøet og skape mer ustabilitet.

UKLARE STEDSNAVN

“Jeg kaller området St. Olavs plass når jeg skal forklare folk hvor jeg bor.

Hammersborg bruker jeg absolutt ikke. Den plassen folk kjenner til er St. Olavs plass.” - beboer i Hammersborgkvartalet

Det er stor forskjell mellom de offisielle stedsnavnene og hvordan folk faktisk omtaler området. Beboere og arbeidende refererer heller til kjente landemerker som St. Olavs plass og Tinghuset. Hammersborg er det få utenfra som vet hvor er. Enkeltadresser er også ukjente for mange, og selv taxi og budtjenester sliter med å finne frem.

Dette viser hvordan navn påvirker stedstilhørighet og identitet – og hvordan manglende felles forståelse av hvor et sted “er”, kan skape utfordringer for både lokal forankring og praktisk orientering.

OM MØTEPLASSER OG UTEROM

Få møteplasser utendørs påvirker mangelen på naboskap og felleskap mellom ulike folk i området. Kvalitative funn i området viser at delbydel Hammersborg oppleves trygt og rolig. Dette går på tvers av bydelsstatistikken som der St. Hanshaugen er bydelen med høyest anmeldelser av tyveri per innbygger.

Kirketrappa på St. Olavs katolske domkirke, benkene utenfor gamle Frelsesarmeen og St. Olavs plass er de områdene både elever og ansatte trekker frem som lavterskel utendørs møteplasser i lunsjpauser.

Folks opplevelse av Kristparken som et sted for rusbruk vedvarer stadig, på tross av omfattende oppgraderinger, og barnefamilier holder seg som regel unna denne fortsatt.

De videregående skolene mangler både innendørs og utendørs arealer i både skoletid (bl.a. gymsal, bibliotek) og utenom (små eller ingen skolegård, kantine i kjeller). Elevene opplever området som hektisk og tett, og at de helst søker seg til et sted å "få puste" utenom undervisningen.

ET STED - FLERE OPPLEVELSELER

Hammersborg er et sted som oppleves som både rolig og hektisk på samme tid.

Av mange trekkes dette frem som selve kvaliteten, fordi det er enkelt å velge etter behov. Det ligger også en kontrast mellom kaoset i Akersgata og rundt de store institusjonene, til bakgatene og i bygårdene.

AVSLUTTENDE BETRAKTNINGER

Hammersborg fremstår i lys av vårt datamateriale som et komplekst sted som må forstås fra de ulike perspektivene som folk og aktører her representerer. Det ligger en gjennomgående dualitet i funnene våre, der et aspekt som for eksempel "stille og rolig" kan fremstå både som en kvalitet og en ulempe, avhengig av kontekst og hvem man snakker med. Det er likevel åpenbare elementer i kvartalet som er positive, og som bør videreføres for å ivareta den allerede eksisterende sosiale bærekraften som ligger her. På samme tid hjelper menneskene vi har snakket med oss til å belyse et potensial, som fremtidig utvikling kan være med på å imøtekomme. fase.

I det følgende ligger våre anbefalinger for å ivareta kvaliteter og fremme en utvikling som vil komme både lokale beboere, aktører og byens befolkning til gode.

ANBEFALINGER

Elever fra Edvard Munch Vgs og Oslo By Steinerskole
under verkstedet om Hammersborgskvartalet.

REFERANSER

Byantropologene (2024). Sosial bærekraft i Grubbegata

Folkehelseinstituttet (2024). Oppvekstprofil- Bydel St.Hanshaugen. Hentet fra <https://khp.fhi.no/Pdf/2/nb/2024/03/0301/030104>

Futurebuilt (2024) Kriterier for sosial bærekraft 3.0

Kartverket (2021). Indiktorer for boliger hentet fra Matrikkelen. <https://www.kartverket.no/>

Nettavisen (2025): <https://www.nettavisen.no/okonomi/raser-mot-skolenedleggelse-helt-useriost/s/5-95-2334112>

Oslo kommune (2022). Bydel St.Hanshaugen: Levekårsindikatorer- Lavinntekt. Hentet fra <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/sthanshaugen/levekaar>

Oslo kommune (2023). Bydel St.Hanshaugen: Levekårsindikatorer- Trangboddhet. Hentet fra <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/sthanshaugen/levekaar>

Oslo kommune (2023a). Bydel St.Hanshaugen: Flytting etter alder. Hentet fra <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/sthanshaugen/fodte-dode-flytting>

Oslo kommune (2024a). Bydel St.Hanshaugen. Hentet fra <https://www.oslo.kommune.no/bydeler/bydel-st-hanshaugen/#gref>

Oslo kommune (2024b). Bydel St.Hanshaugen: Bygningstyper- Boliger etter bygningstype. Hentet fra <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/sthanshaugen/bygningstyper>

Oslo kommune (u.å). Trangboddhet. Hentet 26.03.2025 fra <https://www.oslo.kommune.no/statistikk/trangboddhet/#gref>

Oslostatistikken (2023). Mer tyveri og vold i Oslo sentrum. Hentet fra <https://www.oslo.kommune.no/statistikk/kriminalitet/mer-tyveri-og-vold-i-oslo-sentrum#gref>

SOLA og Bydel St. Hanshaugen (2022) Kristparken - Områdeforum Hammersborg.

Statistisk sentralbyrå (SSB) (2025). 06198: Areal av land og ferskvatn (km²), etter region, statistikkvariabel, år og arealtype. Hentet fra <https://www.ssb.no/statbank/table/06198>

Statistisk sentralbyrå (SSB) (2024). 04317: Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år. Hentet fra <https://www.ssb.no/statbank/table/04317>

Statistisk sentralbyrå (SSB) (2021). Indiktorer for befolkning-demografisk statistikk. <https://www.ssb.no/befolkning/>

